

DEİK DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

KÜRESEL

DÜNYA

EYLÜL 2017

Türk iş dünyasından Singapur ve Vietnam çıkarması

Başbakan Binalı Yıldırım ve beraberindeki iş heyeti Singapur ve Vietnam'ı ziyaret etti. Türk iş dünyası temsilcileri, DEİK organizasyonu ile iki ülkede düzenlenen ziyaretlerde, mevcut yatırımları ve ticari potansiyeli yerinde inceledi.

Başbakan Binalı Yıldırım'ın 21-24 Ağustos 2017 tarihleri arasında Singapur ve Vietnam'a gerçekleştirdiği resmi ziyaret kapsamında her iki ülkede iş dünyası temsilcilerini buluşturan İş Forumları gerçekleştirildi. İkili iş görüşmelerinin de yer aldığı ziyaret kapsamında tesis ziyaretleri ve üst düzey toplantılar yapıldı.

Singapur ile hedef 2 milyar ABD Doları

DEİK tarafından koordinasyonu ile 21 Ağustos 2017 tarihinde Başbakan Binalı Yıldırım, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Singapur Ticaret ve Sanayi Bakanı S. Iswaran, DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, DEİK/Türkiye-Singapur İş Konseyi Başkanı İ. Süha Güçsav ve Türkiye-Singapur İş Konseyi Eş Başkanı David Yang'ın katılımlarıyla düzenlenen İş Forumuna, 200'e yakın Türk ve Singapurlu iş dünyası temsilcisi katıldı. Forumda yeni yürürlüğe giren STA'nın karşılıklı potansiyel kazançları ele alındı. Forumun açılış bölümünde değerlendirmelerde bulunan Başbakan Binalı Yıldırım, Singapur ile Türkiye arasında ekonomik ve ticari anlamda büyük fırsatların bulunduğunu, iki ülkenin de büyümeye devam ettiğini hatırlattı. Başbakan Yıldırım, "Singapur güçlü finans kaynaklarına sahip. Türkiye de ise önemli bir tecrübeye birikimi var. Özellikle de müteahhithlik alanında. Tecrübenin finansal imkanlar ile bir araya gelmesi ile çok güzel ve çok büyük işler yapabiliriz" dedi. Forumun açılışında konuşan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ise, Singapur ile Türkiye arasında 2015 yılında imzalanan STA'nın, Türkiye tarihinin en geniş kapsam-

234

VIETNAM

MİLYON ABD DOLARI
Türkiye'den Vietnam'a yapılan ihracat (2016)

1.7

VIETNAM

MİLYAR ABD DOLARI
Türkiye'nin Vietnam'dan yaptığı ithalat (2016)

417

SINGAPUR

MİLYON ABD DOLARI
Türkiye'den Singapur'a yapılan ihracat (2016)

363

SINGAPUR

MİLYON ABD DOLARI
Türkiye'nin Singapur'dan yaptığı ithalat (2016)

lı ve sektörler itibarıyla en kapsayıcı STA olduğunu hatırlattı ve 2018 yılı sonu itibarıyla Türkiye ile Singapur arasında 2 milyar ABD Dolarlık bir ticaret hacmine ulaşmayı hedeflediklerini ifade etti. Bakan Zeybekci, Anlaşmanın özellikle üçüncü ülkelerde ortak iş yapma konusunda büyük avantaj sağlayacağını söyledi.

Singapur-Türkiye İş Forumunda konuşan Singapur Ticaret ve Sanayi Bakanı S. Iswaran ise, son yıllarda Türkiye ile Singapur arasındaki ikili ticari hacminin hızlı artışına dikkat çekti. DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan ise, Anlaşmanın yürürlüğe girmesini heyecanla beklediklerini söyledi. Singapur ile Türkiye arasın-

da ekonomik ve ticari alandaki potansiyelin, STA ile çok daha etkin ve verimli bir boyuta ulaşacağını belirten DEİK Başkanı Vardan, "Güçlü ekonomik ve ticari bağların kurulması bizlerin en temel görevi" dedi.

"Türkiye ve Vietnam, benzer hedefleri olan iki ülke"

Türk ve Vietnam iş dünyası temsilcilerinin büyük ilgi gösterdiği Vietnam-Türkiye İş Forumu ise, 24 Ağustos 2017 tarihinde Vietnam'ın başkenti Hanoi'de gerçekleştirildi. Başbakan Binalı Yıldırım, Vietnam Başbakanı Nguyen Xuan Phuc, Vietnam Başbakan Yardımcısı Vuong Dinh Hue, Ekonomi Bakanı Nihat

Zeybekci, DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, DEİK/Türkiye-Vietnam İş Konseyi Başkanı Necati Abacıoğlu, Vietnam Ticaret ve Sanayi Odası (VCCI) Başkan Yardımcısı Dr. Doan Duy Khuong'un katılımları ile gerçekleştirilen Forumda katılımcılara hitap eden Başbakan Binalı Yıldırım, Türkiye ve Vietnam'ı "benzer hedefleri olan iki ülke" olarak tanımladı ve 2017 yılı itibarıyla Türk yatırımcıların Vietnam'da 700 milyon ABD Doları yatırımını bulunduğunu hatırlattı. Yıldırım, Türkiye ile Vietnam arasında STA müzakerelerinin bir an önce başlamasını beklediklerini ifade etti. Vietnam Başbakan Yardımcısı Vuong Dinh Hue, Türk yatırımcıları

özellikle yüksek katma değer yaratan sektörlerle yatırım yapmaya davet etti ve 2020 yılı itibarıyla Türkiye ile Vietnam arasında 4 milyar ABD Doları ikili ticaret hacmi hedefini hatırlattı. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, konuşmasında Vietnam ve Türkiye'yi "iki cesur ülke" olarak tanımladı ve milyar nüfuslu bir coğrafyanın tam ortasında bulunan Vietnam'ın Türkiye için büyük bir potansiyeli barındırdığını söyledi. DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan ise her iki ülkenin birbirini tanıyarak ve barındırdıkları potansiyeli doğru ve etkili şekilde kullanarak, Asya-Pasifik Bölgesinde bir marka oluşturmayı arzu ettiklerini söyledi.

"2018 yeni bir başlangıç olacak"

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Singapur ve Vietnam heyet ziyaretleri kapsamında gerçekleştirilen İş Forumları'nda her iki ülke ile ticaret ve yatırım bazlı ilişkileri değerlendirdi ve çözüm önerilerini dile getirdi. Türkiye-Singapur STA'sına ilişkin değerlendirmelerde bulunan Bakan Zeybekci, Singapur ile Türkiye arasında 2015 yılında imzalanan STA'nın, Türkiye tarihinin en geniş kapsamlı STA'sı olduğunu hatırlattı ve 2018 yılı sonu itibarıyla Türkiye ile Singapur arasında 2 milyar ABD Dolarlık bir ticaret hacmine ulaşmayı hedeflediklerini ifade etti. Bakan Zeybekci, Anlaşmanın özellikle üçüncü ülkelerde ortak iş yapma konusunda büyük avantaj sağlayacağını söyledi. "2018 yılı Türkiye ile Singapur için yepyeni bir başlangıç yılı olacaktır" diyen Bakan Zeybekci, Türkiye'nin başlattığı yatırım ve teşvik hamlesinden Singapurlu iş dünyası temsilcilerini etkin şekilde yararlanmaya davet etti. Zeybekci, Vietnam ziyareti kapsamında gerçekleştirilen Vietnam-Türkiye İş Forumu'ndaki konuşmasında ise Vietnam ve Türkiye'yi "iki cesur ülke" olarak tanımladı. Vietnam ile de STA müzakerelerine başlama-ya hazır olduklarını ifade eden Zeybekci, "Hem Türkiye, hem de Vietnam'ın kazandığı bir anlaşmayı müzakere etmeye biz hazırız" dedi.

"Şimdi hedef, Asya Pasifik"

ÖMER CİHAD VARDAN
DEİK BAŞKANI

"Ülke olarak ekonomik hedeflerimize ulaşmak için dış ekonomik ilişkilerimizin çeşitlendirilmesi çok ama çok önemli. Bu çerçevede Avrupa, Afrika ve Orta Doğu gibi, dünyanın gelişen coğrafyası Asya-Pasifik Bölgesi de bizlerin ileriye dönük hedeflerimizde ilgi alanımızda olmak durumunda. Ülkemizin hızla şekillenen ve 'Turn East' olarak adlandırabileceğimiz politikası, Bölgede güçlü siyasi, diplomatik ve güvenlik ile ilgili bağları inşa etmek üzere ilerliyor. Doğal olarak bizim de bu çerçevede Asya-Pasifik bölgesinde güçlü ekonomik ve ticari bağlar kurmamız şart. Bu noktada Türki-

ye'nin Güney Doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) Sektörel Diyalog Ortağı olması oldukça önemli. Asya-Pasifik Bölgesi ile olan ticaretimizde son 10 yılda ciddi bir artış kaydedildi. 2004 yılında 15 milyar ABD Doları olan bölge ile ticaret hacmimiz, 2014 yılında 50 milyar ABD Dolarına ulaştı. Bu da bize bölgenin potansiyelini gösteriyor. Bu çerçevede DEİK olarak Bölge ile 19 ayrı İş Konseyimiz ile yakın temas halindeyiz. Bu kapsamda Türkiye-Singapur ekonomik işbirliğinde çok önemli bir dönemin arifesindeyiz. 2015 yılında imzalanan STA, her iki ülke için büyük potansiyel taşıyor. Vietnam ise Türk iş dünyası için henüz keşfedilmemiş bir ülke. 2020 yılına kadar Vietnam'da 500 milyar ABD Dolarlık altyapı projelerinin hayata geçirilmesi planlanıyor. Bu da bizim için göz ardı edilmeyecek bir fırsat."

"İlişkilerde Vietnam ile STA belirleyici olacak"

NECATİ ABACIOĞLU
DEİK/TÜRKİYE-VİETNAM İŞ KONSEYİ BAŞKANI

"DEİK/Türkiye-Vietnam İş Konseyi olarak gündemimiz, ülkeler arasında ticaret hacmini artırmak, Vietnam'da Türk firmalarının yatırımlarını artırmak, ticaretin ve yatırımların önündeki engelleri kaldırarak, firmalarımızın gelecekte en büyük ekonomik büyümenin beklediği Güney Asya pazarına açılışına yardımcı olmaktır. Türkiye ile Vietnam arasında yapılacak bir STA'nın ülkelerarası ticarete son derece olumlu yansıtacağını düşünüyoruz. Ticaret hacmindeki artışa bağlı olarak Türkiye aleyhine olan denge normalleşecektir. Burada

yılda yaklaşık 20 milyar ABD Doları yabancı sermayeyi çeken, ihracatını her yıl %10-11 civarında arttırabilen, son 10 yılda ortalama %6 büyümeye kaydeden, 90 milyon nüfusu olan, 53 milyon işgücüne sahip, 16 ülke ve 3 bölgesel birlikle (TPP ve Avrupa Birliği - VEFTA) Serbest Ticaret Anlaşması olan bir ülkeden bahsediyoruz. Vietnam ile yapılan ticarette hacmi belirleyen en güçlü faktör bu ülkede STA olup olmadığıdır. Vietnam'ın yaptığı ithalatın %70'i, ihracatın ise yaklaşık %60'ı bu ülkenin Serbest Ticaret Anlaşması'na sahip olduğu ülkeler ile gerçekleştiriliyor. Türkiye'nin Vietnam'ın pazar ekonomisi statüsünü tanıması ve ülkelerimiz arasında bir STA'nın imzalanması durumunda, Vietnam'da bir 'Türk Endüstri Parkı' kurulması konusunu tartışmaya başlayabileceğiz."

"Türkiye'yi öncelikli ülkeler içinde görüyorlar"

SÜHA İ. GÜÇSAV
DEİK/TÜRKİYE-SINGAPUR İŞ KONSEYİ BAŞKANI

"DEİK/Türkiye-Singapur İş Konseyi olarak önceliğimiz, Türk ve Singapurlu firmalar için yeni diyalog fırsatları yaratarak, iki ülke arasındaki hızla gelişen ticari ilişkilerle katkı sağlamanın yanı sıra, Türk firmalarının Singapur pazarındaki fırsatları değerlendirebilmeleri adına fırsatlar sunmak ve Singapur'un önemli firmalarını ve diplomatik misyonlarını Türk iş çevreleriyle buluşturmak. Singapur, lojistik konumu ve diğer pazarlara geçiş kapısı niteliği ile Güney Doğu Asya'daki en önemli ticaret ve finans merkezlerinden birisi olup ASEAN ve Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması'nın tarafı. Türkiye'yi yatırımlar

noktasında öncelikli ülkeler arasında gören Singapur'un 197 milyar ABD Dolarlık aktif büyüklüğe sahip kamu fonu TEMASEK'in sahip olduğu kaynaklar her geçen yıl artmakta. Diğer yandan, dünyanın en büyük yatırım fonları arasında yer alan GIC Singapur, sahip olduğu yaklaşık 353,6 milyar ABD Dolarlık büyüklük ile, Türkiye'de önemli bir potansiyel görmektedir. İşte bu noktada Türkiye ile Singapur ikili ticaret hacminin büyümeye, ülkemiz ve özel sektörümüz adına büyük fayda sağlayacaktır. 2015 yılında imzalanan STA'nın iş onay sürecinin 16 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmış olması, söz konusu hedefe önemli bir katkı sağlayacak. Türkiye'nin bu anlaşmayla Güneydoğu Asya pazarına erişiminde kolaylık ve ticaret hacminde artış beklemek yanlış olmaz".

Türk ve Rus İş Dünyası İzmir'de buluştu

İki yıllık aranın ardından 18 Ağustos 2017 tarihinde İzmir'de bir araya gelen Türk ve Rus iş çevreleri, DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi evsahipliğinde düzenlenen Türkiye-Rusya İş Forumu'n da buluştu.

Sayfa 02

Tunus ile yeni anlaşmalar devrede

Tunus ile ikili ekonomik ilişkilerin masaya yatırıldığı Türkiye-Tunus Ortaklık Konseyi Üçüncü Dönem Toplantısı, Ekonomi Bakanı Zeybekci başkanlığında 19-21 Temmuz 2017'de Tunus'da gerçekleştirildi.

Sayfa 03

Bahreyn'deki yatırım fırsatları ele alındı

DEİK, 7 Eylül 2017 Bahreyn Ulusal Günü'nde ticaret fırsatları temalı bir toplantı gerçekleştirdi. Toplantıda iki ülke ticareti ve karşılıklı yatırımlarının yanı sıra işbirliği alanları masaya yatırıldı.

Sayfa 04

15 Temmuz DEİK Seferberliği" anı kitabı

DEİK İletişim Komitesi ve İş Konseylerinin 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından geçen bir yılda gerçekleştirdikleri çalışmalar "15 Temmuz DEİK Seferberliği" başlıklı yayında kamuoyuyla paylaşıldı.

Sayfa 04

Türkiye ve Rusya iş dünyaları İzmir'de gerçekleştirilen İş Forumu'nda buluştu

İki yıllık aranın ardından 18 Ağustos 2017 tarihinde İzmir'de bir araya gelen Türk ve Rus iş çevreleri, DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi ev sahipliğinde düzenlenen Türkiye-Rusya İş Forumu'nda buluştu.

İş dünyası temsilcilerinin katılımının yoğun olduğu İş Forumu'nda Rusya Federasyonu Tataristan Cumhurbaşkanı Rustam Minnihanov, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Rusya Federasyonu Enerji Bakanı Aleksandr Novak, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlu, Rusya Federasyonu Sanayi ve Ticaret Bakanı Denis Manturov, Moskova Büyükelçisi Hüseyin Diriöz, Rusya Federasyonu Türkiye Büyükelçisi Aleksey Yerhov, DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan ve Rusya-Türkiye İş Konseyi Başkanı Ahmet Palankoyev katıldı.

Verilen mesajların entegrasyon ve uyum çerçevesinde şekillendiği Forum kapsamında enerji, sanayi, turizm, müteahhitlik, serbest ve özel ekonomik bölgeler temalarında beş farklı paralel oturum gerçekleştirildi.

Tataristan'dan büyük destek

Forumun açış konuşmasını gerçekleştiren Rusya Federasyonu Tataristan Cumhurbaşkanı Rustam Minnihanov, "Bizler bu forum kapsamında yeni projeleri devreye sokacağımızı düşünüyoruz. İnşaat, bilişim, sağlık turizmi, müteahhitlik alanındaki işbirliğimizi farklı alanlara da taşıyabileceğimizi düşünüyoruz. Tataristan, yatırım iklimi açısından Rusya Federasyon'unun liderlerinden biridir. Bizlerin mevcut olan potansiyeli daha da etkin kullanmamız gerekir. Türk iş dünyasının Tataristan'da projeler geliştireceğini umuyoruz. Sizlere yardım etmeye hazırız" dedi.

"Rusya ve Türkiye birbirinin kaderidir"

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci iki ülkenin 2015 yılında yaşanan gerginliklerin ardından ulaştığı seviyeyi olumlu olarak değerlendirdi ve "Rusya ve Türkiye birbirinin kaderidir. Rakip iki ülke değildir, tamamlayıcı nitelikte iki ülkedir. Birinde olmayan diğerinde vardır. Yasaaklarla engellerle kaybettiğimiz zamanı bir an önce unutmak istiyoruz" dedi. Bakan Zeybekci ayrıca, "2015 Kasımından önceki iklim dönme çok yakın olduğumu bugünkü görüşmelerde gördük. Ufak tefek pürüzler haricinde çok güzel bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. 2017 yılında karşılıklı ticaret

hacmimizde yüzde 30'a yakın artış var. 2015 öncesi ticaret hacmimize 2017'de ulaşacağımızı düşünüyoruz. 2017'de ayrıca 4 milyonun üstünde turist sayısına ulaşacağımızı düşünüyorum. Ancak asıl hedef ticarete 100 milyar dolar. Bize göre bu ulaşılamaz bir hedef değil. Tarım, seracılık, metalurji, petrokimya yada inanılmaz bir potansiyelimiz var, ciddi bir ekonomik değer ortaya çıkacaktır" dedi. Ekonomi Bakanı Zeybekci, 2017 yılı içerisinde iki ülke arasında çalışmalarını sürdüren STA'nın imzalanması için ve Avrasya Gümrük Birliği ile ilişkilerin geliştirilmesi için de çağrıda bulundu. Bakan Zeybekci, TL ve Ruble ile ticaretin kapasitesinde de artış bek-

lediklerini dile getirdi. Zeybekci, "2017 yılı Ekim ayında gerçekleştirilecek KEK toplantısında bugünden çok daha iyi bir noktada olduğumuzu görmek istiyoruz. Ekonomide ilişkiler derinleştikçe siyasi krizlerden ortaya çıkan etki de o kadar az oluyor. Birbirimize balık satmak yerine beraber balık tumayı düşünmemiz lazım" dedi.

Akkuyu ve Türk Akımı son hız ilerliyor

Rusya Federasyonu Enerji Bakanı Aleksandr Novak ise, halihazırda yürüten Akkuyu Nükleer Santrali ve Türk Akımı projelerine vurgu yaptı. Novak, "Fuara katılmamız iki ülke arasındaki ilişkilerin pozitif

ifme kazanmasına katkı verecektir. Pozitif bir ortam yaratıldığını görüyoruz. Türk-Rus ilişkilerinin onarılmasına yönelik pek çok çalışma yaptık" dedi. Novak, 2017 yılının ilk 6 aylık döneminde ticarete yüzde 27,5 artış yaşandığını, bu artışın ileriye dönük potansiyeli işaret ettiğini belirtti. Novak, "Ortak projelerin sayısının artışını her iki ülke tarafından ortak fonlama ile yakalayacağımızı düşünüyoruz. İnşaat, altyapı ve sağlık en önemli alanlar olarak görülüyor. Türk Akımı projesi çok başarılı bir şekilde ilerlemekte. Mayıs ayında Karadeniz kıyısında boru hattı çalışmaları başlatıldı. Akkuyu projesi de çok önemli ve yol gösterici nite-

lik taşıyor. Projede inovatif çalışmalar yapılıyor. Bizim işbirliğimiz çok boyutlu nitelik taşımaktadır. Geleneksel sektörlerde işbirliğimiz sürüyor. Turizm, müteahhitlik alanında ilişkiler devam ediyor. Zorlukların aşıldığını görmekteyiz" dedi.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlu ise, zor dönemin geçmişte kaldığına ederken, "Türk ve Rus iş adamları birbirini yeni tanımıyorlar. Pek çok sektörde halihazırda işbirliklerimiz var. Türk iş adamları sadece bölgemizde değil tüm dünyada farklı işlere imza atmaktadır, küresel ölçekte fırsatları takip etmektedirler. Son 10 yılda ortalama 30 milyar ABD Doları olarak seyreden ticaret hacmimizin 2016'da 17 milyar ABD Dolarına düşmesi bizleri üzmüştür. İlk hedefimiz yeniden aynı seviyeye yükseltilmesi, nihai hedefimiz ise 100 milyar ABD Dolarına yükseltmektir" dedi.

"Bilimsel-teknolojik konularda ortak projeler üretmemiz gerekiyor"

DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan ise Forum kapsamında yaptığı konuşmada, Türkiye-Rusya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerinin 1930'lu yıllara dayandığını, ancak bu ilişkilerin, son birkaç yılda Avrasya bölgesinin ekonomik dinamiklerini belirleyen en önemli faktöre dönüştüğünü ifade etti. "Endüstri 4.0'a sağlıklı bir şekilde geçiş yapabilmek için önem vermemiz gereken başlıca konu inovasyon. Türkiye ve Rusya olarak, bu alanda daha yakın işbirliği yapmamız ve bilimsel-teknolojik konularda ortak projeler üretmemiz gerekiyor" diyen DEİK/Türkiye-Rusya İş Konseyi Başkanı Özilhan, enerji alanında büyük ölçekli projelerin hayata geçirilmesi için somut adımların atıldığını ve Türk müteahhitlerin en fazla proje üstlendiği ülkenin Rusya olduğunu da hatırlattı.

"GELECEĞİN ENERJİSİ" TEMASI İLE GERÇEKLEŞTİRİLEN FUARA 115 ÜLKE VE 18 ULUSLARARASI KURULUŞ KATILIYOR

Astana EXPO 2017 fuarında Türkiye Milli Günü kutlandı

Astana EXPO 2017 Uluslararası Fuarı kapsamında 10 Ağustos 2017 tarihinde düzenlenen Türkiye Milli Günü ve DEİK/Türkiye-Kazakistan İş Forumu, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Kazakistan Cumhuriyeti Yatırımlar ve Kalkınma Bakan Yardımcısı Yerlan Hairrov, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkan Vekili Mustafa Çıkrıkçıoğlu, DEİK/Türkiye-Kazakistan İş Konseyi Başkanı Mert Sarı ve Kazakistan Uluslararası Ticaret Odası Başkanı ve Kazakistan-Türkiye İş Konseyi Başkanı Ayan Yerenov'un katılımları ile Kazakistan'ın başkenti Astana'da gerçekleştirildi.

"21'nci yüzyıl Türk ve Kazak yüzyılı olacak"

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci Forum'da yaptığı konuşmada iki ülkenin karşılıklı yatırımlarına dikkat çekti. Bakan Zeybekci, Türk iş dünyasının Kazakistan'da 2 milyar ABD Doları, Kazak iş dünyasının ise Türkiye'de 1 milyar ABD Doları yatırımı olduğunu hatırlattı ve bu rakamların gerçek potansiyeli yansıtmadığını söyledi. Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi ve Bir Yol-Bir Kuşak Projesinin devreye girmesi ile iki kardeş ülke için fırsatların daha fazla artacağını belirten Bakan Nihat Zeybekci, enerji ve hammadde üzerine ilişkin çok daha ileri noktalara gideceğini ifade etti. İki ülke liderleri arasındaki sıcak diyalogun karşılıklı iş dünyası temsilcileri için cesaret vermesi gerektiğini de ifade eden

Ekonomi Bakanı Zeybekci, 1992 yılında iki ülke arasında imzalanmış olan Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşvik Edilmesi Anlaşmasının güncellenmesi gerektiğini söyledi. 2017 yılı içerisinde hizmetler ve yatırımlar alanlarını da kapsayan bir STA için çerçevenin belirlenmesini istediklerini ifade eden Bakan Zeybekci, "21'nci yüzyıl Türk ve Kazak yüzyılı olacak" dedi. Kazakistan Cumhuriyeti Yatırımlar ve Kalkın-

ma Bakan Yardımcısı Yerlan Hairrov ise, Forumda yaptığı konuşmada son 10 yılda Türkiye ile Kazakistan arasındaki ekonomik işbirliğinin büyüme gösterdiğini söyledi. İki ülke arasındaki ilişkilerin derinleştirilmesi gerektiğine dikkat çeken Kazakistan Cumhuriyeti Yatırımlar ve Kalkınma Bakan Yardımcısı Hairrov, iki ülkeyönetimleri arasında mevcut olan yakın diyalogun iş dünyası için önemli fırsatlar ortaya koyduğunu

da sözlerine ekledi.

"İki ülke tamamlayıcı nitelikte"

Türk iş dünyası heyetine başkanlık eden, TİM Başkan Vekili Mustafa Çıkrıkçıoğlu ise Forum'da gerçekleştirdiği konuşmada, Kazakistan'ın maliyet avantajları ve coğrafi konumuyla her geçen yıl daha fazla uluslararası yatırımcıya ev sahipliği yaptığını hatırlattı. Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazar-

bayev tarafından hayata geçirilen ve kalkınmayı hedefleyen Kazakistan 2050 Stratejisi'ne dikkat çeken TİM Başkan Vekili Çıkrıkçıoğlu, iki ülke arasındaki ticaretin karşılıklı olarak kalkınmaya katkı sağlayacak şekilde artırılabilceğini belirtti.

Türkiye pavyonu en fazla ziyaretçi alan 5 ülke arasında

DEİK/Türkiye-Kazakistan İş Konseyi Başkanı Mert Sarı ise, Astana EXPO 2017 kapsamında farkındalığı artırılan enerji alanındaki yatırım fırsatlarına dikkat çekti. "Kazakistan sahip olduğu iktisadi potansiyel, toplumsal barış, siyasi ve ekonomik istikrar, piyasa ekonomisinin yerleşmesi için atılan adımlar ve gerçekleştirilen kurumsal reformlar, bölgesel ve uluslararası sorunların çözümüne yönelik yapıcı politikalar ve diğer faktörler açısından son yıllarda en çok öne çıkan ülkelerden birisidir" diyen DEİK İş Konseyi Başkanı Sarı "Geleceğin Enerjisi" teması ile gerçekleştirilen Fuara 115 ülke ve 18 uluslararası kuruluşun katıldığına hatırlattı, Türkiye pavyonunun 10 Haziran 2017 tarihinden itibaren en fazla ziyaretçi alan ilk 5 ülke pavyonu arasında yer aldığını vurguladı.

İLK KEZ BİR BDT ÜLKESİ EXPO'YA EV SAHİPLİĞİ YAPIYOR

Dünya fuarlarının temeli, 1851 yılında Londra'da atıldı. Sonraki yıllarda bu konuda belli uluslararası kural ve normlar şekillendi ve tüm ülkeler için zorunlu hale getirildi. Astana 22 Kasım 2012 tarihinde Uluslararası Sergiler Bürosu'nun Genel Kurul Toplantısında yapılan oylamada 161 üye ülkenin 103'ünün oyunu alarak, EXPO 2017 Fuarı'nı düzenleme hakkını kazandı.

BDT coğrafyasında bir ülkenin ilk kez ev sahipliği yaptığı EXPO Fuarı, 10 Haziran 2017-10 Eylül 2017 tarihleri arasında 'Geleceğin Enerjisi' teması ile Astana'da gerçekleştirildi. Astana EXPO 2017, dünya fuarları tarihinin en fazla katılımlı organizasyonlarından biri olma özelliği taşıyor.

674 KAZAKİSTAN
MİLYON ABDDOLARI
Türkiye'den Kazakistan'a yapılan ihracat (2016)

1.1 KAZAKİSTAN
MİLYAR ABDDOLARI
Türkiye'nin Kazakistan'dan yaptığı ithalat (2016)

2 KAZAKİSTAN
MİLYAR ABDDOLARI
Türkiye'nin Kazakistan'da doğrudan yabancı yatırım tutarı (2016)

900 KAZAKİSTAN
MİLYON ABDDOLARI
Kazakistan'ın Türkiye'de doğrudan yabancı yatırım tutarı (2016)

SIRBİSTAN-TÜRKİYE TARIM İŞ FORUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Sırbistan ve Türkiye tarımda sektörel işbirliğini hedefliyor

AB'nin tarımda en önemli ortakları arasında yer alan Sırbistan, Türkiye ile sektörel işbirliğini hedefliyor. Bu kapsamda Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı ve Sırbistan Tarım Orman ve Su Yönetimi Bakanlığı öncülüğünde bir araya gelen sektör temsilcileri, DEİK/Türkiye-Sırbistan İş Konseyi'nin 22 Ağustos 2017 tarihinde, Belgrad'da düzenlediği Sırbistan-Türkiye Tarım İş Forumu'nda buluştu.

400'den fazla katılımcıya ev sahipliği yapan Sırbistan-Türkiye Tarım İş Forumuna, Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba ve Sırbistan Tarım Orman ve Su Yönetimi Bakanı Branislav Nedimovic de katıldı. İş Forumu kapsamında, iki ülkenin tarım ve gıda sektöründeki işbirliği imkanları ele alındı. Forumda konuşan Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba, potansiyeli yüksek olan ürünleri Sırp mevkidaşı ile görüştüklerini vurguladı. Bakan Fakıbaba, her iki ül-

kenin birbirlerinin Batı'ya ve Doğu'ya açılan kapıları olduğunu söyleyerek, kurulacak işbirliklerinde her iki ülkenin de kazanacağını altını çizdi. Sırbistan Tarım Orman ve Su Yönetimi Bakanı Branislav Nedimovic ise, Sırbistan'ın AB pazarına yakınlığını hatırlattı, ülkenin lojistik avantajını vurguladı ve Sırbistan'ın yabancı yatırımcılara imtiyazlar tanıdığını belirtti.

Forumun kapanış oturumunda konuşan DEİK/Türkiye-Sırbistan İş Konseyi Başkanı Aleksandar Medjedovic ise, tarım sektörünün her iki ülkenin kalkınmasında önemli bir role sahip olduğunu vurguladı. Medjedovic, bu ortak potansiyelin işbirliklerine dönüştürülmesi gerektiğini söyledi.

Tarıma dayalı ekonomisi ve halkının %20'den fazlasının geçimini tarım ile sağladığı Sırbistan'da dış ticaret fazlası veren tek sektörü tarım. Bu sektörde ise mısır, şeker, frambuaz, buğday ve ayçiçeği ön plana çıkıyor.

Tunus ile ikili ekonomik ilişkilerin masaya yatırıldığı Türkiye-Tunus Ortaklık Konseyi Üçüncü Dönem Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci başkanlığında 19-21 Temmuz 2017 tarihlerinde Tunus'da gerçekleştirildi.

Tunus-Türkiye Yuvarlak Masa Toplantısı'na TİM Başkanı ve DEİK Başkan Yardımcısı Mehmet Büyükekşi ile DEİK Yönetim Kurulu Üyesi Rona Yırcalı'nın yanı sıra, enerji, gemi inşaatı, turizm, lojistik ve inşaat sektörlerinde faaliyet gösteren Türk ve Tunuslu özel sektör temsilcileri katıldı. Yuvarlak Masa Toplantısı'nda iki ülke arasında yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşması'nın kapsamının genişletilmesi ele alındı. Toplantıda iki ülkenin ticaret ve yatırım ilişkilerini geliştirmesi için karşılıklı sorunlar ve çözüm önerileri dile getirildi. Toplantıda ayrıca Tunus ve Türkiye'nin üçüncü ülkelerde olası işbirlikleri, Karşılıklı Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın müzakere edilmesi ve her iki ülkenin ihracat ürünlerinin ortak bir çalışmayla iki ülke pazarı ve üçüncü pazarlara sunulması konularında mutabık kalındı.

"Yeni anlaşmaların devreye girmesi gerekiyor"

Ekonomi Bakanı Zeybekci, Tunus'un Türkiye'ye yönelik ihracatının ithalatından daha az olduğuna işaret ederek, her iki ülkenin ihracatını artıracak şekilde plan

yapılması gerektiğini belirtti. Türk yatırımcıların Tunus'ta yatırım yapması ve bu şekilde üretilen ürünlerin üçüncü ülkelere ihracatının potansiyeline dikkat çeken Bakan Zeybekci, "Bunu yapabilmek için aramızdaki Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşmasının bir an önce imzalanması gerekiyor. Engelleme ve yasaklamalardan hiç kimse kazanmaz. Bir taraf az, bir taraf çok kaybeder; ama serbestlikten her iki taraf da kazanır" dedi. Zeytinyağı, fosfat ve gübre ticaretinin öne çıktığı toplantıda Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, bir sonraki görüşmede, Türkiye ile Tunus arasında Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe giren STA'nın genişletilmesi görüşmeyi ümit ettiğini belirtti. Bakan Zeybekci, Tunus'un 2025

hedeflerinde Türk müteahhitlik şirketlerinin, altyapı geliştirmede finans imkanlarını da beraberlerinde getirerek yer alabileceklerini bildirdi.

'Kazan-kazan' sistemi geçerli olacak

Tunus Sanayi ve Ticaret Bakanı Zied Ladhari ise, iki ülkenin ilişkilerinde hukuki altyapının uyumlandırılmasının önemine işaret etti. Ladhari, "Tunus Hükümeti, devrim sonrası Türkiye ile geliştirilen ilişkilerimizin korunmasını istiyor" dedi. Tunus'un ticaret ve sanayi başta olmak üzere birçok alanda uluslararası çevrelerin dikkatini çektiğini hatırlatan Bakan Ladhari, görüşme kapsamında imzalanan anlaşmalarla iki ülke açısından da kazan-kazan sisteminin

işleyeceğini söyledi.

TİM Başkanı ve DEİK Başkan Yardımcısı Mehmet Büyükekşi ise açış konuşmasında, Afrika kıtası ile siyasi ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinin Türkiye'nin uluslararası stratejisinde önemli bir yer tuttuğuna değindi. Tunus ve Türkiye olarak gerek sanayide, gerek turizmde, gerekse de karşılıklı yatırımlarda geniş işbirliği imkanları olduğuna dikkat çeken Büyükekşi, "Hedefimiz karşılıklı ticaretimizi çok daha yukarılara taşımak ve bağlantılarımızı güçlendirip, Tunus'u 2020, ülkemizi de 2023 hedeflerine ulaştırmaktır" dedi. Toplantı sonrasında iki ülke arasında enerji, sanayi ve ticaret alanlarındaki ilişkilerin geliştirilmesine yönelik işbirliği anlaşmaları imzalandı.

TÜRK ŞİRKETLERİ, 2016'DA YURTDIŞINDA 2,8 MİLYAR ABD DOLARLIK YATIRIMA İMZA ATTI

DEİK yurtdışı yatırımlara yön veriyor

Yurtdışı Yatırım Endeksi 2017 Türk yatırımcılar açısından önem arz eden seçilmiş belli başlı kriterlere göre ülkeleri derecelendiriyor. Dönemsel olarak hazırlanan endeks, yatırım yapacak ülkenin iç dinamiklerinin yatırım önceliklerini etkilediği gerçeğinden hareketle bu yıl ülkeleri; yüksek, orta ve düşük gelirli olmak üzere 3 grupta inceliyor.

Başın toplantısında DEİK Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Cihad Vardan, Türk şirketlerinin yurtdışında gerçekleştirdiği birleşme ve satın alma veya sıfırdan yatırımlarıyla küresel bir oyuncu olmak adına kendi kategorisinde parlayan bir yıldız konumunda olduğunu, yurtdışı yatırımların son 15 yılda 10 kat arttığını ve artış trendinin de yükselerek sürdürüldüğünü belirtti. DEİK/Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi'nin, endeksi tasarlarken, Türk şirketlerinin hassasiyetlerini önceliklendiren bir yaklaşım izlediğini belirten Başkan Vardan, "Bir yandan yeni ve ileri teknolojilerde yabancı firmaları ülkemize çekmeye çalışırken, diğer yandan da firmalarımızın yatırım yapmalarının çok uygun ve kârlı olduğunu düşündüğümüz ülkelere gitmeleri yönünde öneriler geliştirme çalışıyoruz" dedi.

Yurtdışı Yatırımlar İş Konseyi Başkanı ve Bain & Company Şirket Ortağı Volkan Kara ise rapora ilişkin değerlendirmesinde "Endekste yüksek gelirli ülkeler sınıfında ABD ve orta gelirli ülkeler sınıfında Çin liderliğini korurken; düşük gelirli ülkeler sınıfında ise Azerbaycan ilk sırada yer almaktadır. Türkiye'nin yatırım stoğunda en yüksek paya sahip olan Avrupa

ülkeleri bu yıl da endekste önemli bir yer tutuyor. Endekste önceki yıla göre yükselişte olan Rusya ve İngiltere dikkat çekmekte. Brexit sonrası AB regülatif çerçevesinden ve sınırlamalarından sıyrılın İngiltere merkezli yatırımlar, ölçeklerini büyütme noktasında önceki yıla kıyasla daha umutlu konumdadır. Rusya, Türkiye'nin mevcut yatırım stoğunun en fazla yoğunlaştığı ülke olarak siyasi ilişkilerin önceki yıla kıyasla düzene girmesi ile bu sene önemli bir yer edindi" dedi.

Kara, Doğu Avrupa ülkelerinin, yatırım adresi olarak son yıllardaki çıkışını sürdürmekte olduğunu, Polonya, Macaristan ve Romanya'nın gerek Türkiye'den gerek dünyadan özellikle imalat operasyonlarına dönük önemli miktarda yatırım çektiğini, genişleyen AB ekseninde Baltık ülkelerinin iş yapma ortamları ve uygun coğrafi lokasyonları ile endekste önemli bir yer edindiğini vurguladı.

Rapora göre; Türk şirketleri, 2016 yılında yurtdışında 2,8 milyar ABD Dolarlık 85 sıfırdan yatırıma imza attı. (2015 yılında 2,4 milyar ABD Doları ve 52 yatırım) Buna ek olarak, yine 2016 yılında Türk şirketleri tarafından yurtdışında 3,7 milyar ABD Dolarlık 40 birleşme ve satın alma işlemi (2015 yılında 3,5 milyar ABD Doları ve 35 işlem) gerçekleştirildi. 2016 yılı ile birlikte son 10 yılda Türk şirketleri yurtdışında toplamda 290 adet 28 milyar ABD Dolarlık birleşme ve satın alma işlemi gerçekleştirmiş oldu.

Türk şirketlerinin yurtdışındaki yatırımlarının hızlanması bekleniyor

Endeks çalışması için DEİK üyesi yatırımcı şirketler arasında yapılan araştırmaya göre, katılımcı şirketlerin %56'sı kısa-orta vadede yurtdışında yatırım yapmayı veya olan yatırımları büyütmeyi planlıyor. Yine araştırmadan çıkan sonuçlara göre, yatırımcı şirketler yatırım yapma konusunda en yüksek gelirli ülkelere güveniyor. Katılımcıların %50'si yüksek gelirli ülkelerdeki yatırımlar hakkında görüşlerinin geçen yıla göre olumlu yönde geliştiğini belirtirken, bu oran orta ve düşük gelirli ülkelere %35'er seviyesine düşüyor. Yurtdışı yatırımlarda temel kriterler ise pazara erişim ve iş yapma ortamının uygunluğu olarak ön plana çıkıyor. Bu kriterlerin ön plana çıkması, Türk yatırımcıların yüksek gelirli ülkelerde yatırım yapma konusunda daha güvenli hissetmesini de açıklıyor.

Asya öne çıkıyor

Volkan Kara, Asya Pasifik Bölgesi ile ilgili şu değerlendirmeleri yaptı: "Ekonomi gündemimizde fazla rasyonel olmayan sebeplerle ikinci planda kalmış Asya Pasifik Bölgesi önemli fırsatları da hala barındırmakta. Ciddi bir Müslüman nüfusa da sahip bu ülkelere dönük gerek siyasi gerek ekonomik ilişkiler son bir yılda önemli mesafeye kat etmiş durumda. Şangay İşbirliği Örgütü Enerji Kulübü Dönem Başkanlığı, Cumhurbaşkanları Erdoğan'ın Hindistan ve Çin ziyaretleri, kurumsal holdinglerimizin gerçekleştirdiği sıfırdan yatırımlar ve şirket satın almaları ile müteahhitlik şirketlerimizin bölgeye dönük aktif ilgisi önemli adımlardır. Bu yıl da endekse girmeyi başaran Çin, Hindistan, Endonezya ve Malezya yatırımcılarımızın radarına girebilecek önemli adresler olarak karşımıza çıkmaktadır."

DEİK HEYETİ AFRIKA'DA İKİ ÜLKİYİ KAPSAYAN BİR ZİYARET GERÇEKLEŞTİRDİ

DEİK, G.Afrika ve Zimbabwe'yi odağına aldı

DEİK/Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın başkanlığındaki DEİK heyeti, 28 Temmuz 2017-6 Ağustos 2017 tarihleri arasında Güney Afrika ve Zimbabwe'yi kapsayan bir ziyaret gerçekleştirdi. Ziyaret kapsamında Zimbabwe Sanayi Konfederasyonu Kongresi ve Uluslararası Yatırım Forumu'na da katılan DEİK heyeti, ayrıca her iki ülkede Karşı Kanat Kuruluşları ile de temaslarda bulundu, farklı sektörlerde iş geliştirme potansiyelini yerinde tespit ve araştırma imkanı buldu.

Güney Afrika temasları kapsamında Karşı Kanat Kurulu-şu BBC Başkanı Daniş Baloyi ile bir araya gelen heyet, iş yapma kültürü ve yatırım ortamı hakkında da bilgi edindi. Türkiye'nin Afrika ülkelerine yönelik yaklaşımının kazan-kazan ilkesine dayandığını vurgulayan Baloyi, farklı sektörlerden Türk yatırımcılarla buluşmaktan memnun olduklarını dile getirdi. Güney Afrika'da madencilik, altyapı, telekomünikasyon, tarım, turizm, reklamcılık, medya ve tekstil gibi birçok alanda yatırım ve ortaklıklar için fırsatlar olduğunu belirtti Baloyi, iki ülke özel sektör temsilcilerinin bir araya gelmesi için olarak gerekli adımların atılacağını belirtti.

Sahra Altı Afrika'da en fazla ticaret yaptığımız ülke Güney Afrika

Güney Afrika ziyareti kapsamında DEİK heyeti, Gauteng Büyüme ve Kalkınma Ajansı (GGDA) ve Dünya Türk İş Konseyi (DTİK) ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantılarda Güney Afrikalı iş insanlarıyla bir araya geldi. DTİK tarafından

düzenlenen toplantıda konuşan DEİK/Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın, Güney Afrika ve Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin arzulanan seviyede olmadığına işaret etti, "Türkiye'nin uzmanlaştığı tekstil, inşaat, yapı malzemele-ri, makine, altyapı ve üstyapı, tarım ve birçok alanda Güney Afrika ile ticari ve yatırım alanlarında işbirliği yapabiliriz" dedi. Güney Afrika'nın Kıt'a'nın lokomotif ülkelerinden biri olduğuna işaret eden Koordinatör Başkan Taşkın, "Güney Afrika, Türkiye için Sahra Altı ülkeleri arasında en fazla ticaret yaptığımız ülke ve Sahra Altı'nda yapılan ticaretin yaklaşık yüzde 40'ını Güney Afrika oluşturmakta. Güney Afrika ve Türkiye bulundukları bölgelerde güçlü ekonomilere sahip ve önde olan iki ülke" ifadelerini kullandı.

Güney Afrika Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Yatırım Fonları Genel Müdürü Sadick Jaffer ise Türk yatırımcıların Güney Afrika'ya davet etti. "Güney Afrika, çevre ülkeler Zambiya, Zimbabwe, Botswana, Mozambik, Namibya için de anahtar konumunda" diyen Jaffer, "Güney Afrika'da sanayi alanında her geçen sene daha da güçlü yatırımlar yapıyoruz. Ülkede petrol az olduğundan, enerji alanında gaz ve kömüre yönelik yatırımlara önem veriyoruz. Önümüzdeki yıllarda yenilenebilir enerji alanında yatırımlarımız artacak" dedi.

İkinci durak Zimbabwe

DEİK heyeti, daha sonra Zimbabwe ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Dr. Mi-

ke Bimha'nın ev sahipliğinde 2-4 Ağustos 2017 tarihlerinde düzenlenen Zimbabwe Sanayiler Konfederasyonu Kongresi ve Uluslararası Yatırım Forumuna katıldı. 'Büyüyen Üretim Rekabeti: Mevcut Durum ve Koordinasyon' ana temalı konferansta Bakanlar, panelistler ve katılımcılar, altyapı projeleri, özel ekonomik bölgeler, araştırma ve inovasyon imkanları, iş yapma kolaylığı ve özel sektör-kamu işbirliği konularını masaya yatırdı.

Zimbabwe'nin Türkiye'ye sunduğu fırsatlar

Konferansta bir konuşma gerçekleştiren DEİK/Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı Tamer Taşkın, DEİK Afrika Konseylerinin faaliyetleri, Türkiye'nin Afrika'da uyguladığı kazan-kazan politikası, Türkiye'nin Afrika ülkeleriyle siyasi, ekonomik ve diplomatik ilişkilerinin boyutu ile ilgili katılımcılara bilgi verdi. Taşkın, "Afrika'da uzun vadeli ve verimli bir ortaklık tesis etmek adına faaliyetler düzenlemek ve lider iş dünyası örgütlerinin işbirliğiyle yürüteceğimiz çalışmalarla şirketlerimizin Afrika'ya açılımlarını teşvik etmek istiyoruz" dedi. Taşkın ayrıca, madencilik, altyapı ve ulaşım, enerji, tarım, sağlık, tekstil ve giyim, gıda işleme, mobilya ve kağıt ürünleri, ilaç ve endüstriyel kimyasallar, metal işleme sektörlerinde güçlü büyüme potansiyeli ile Zimbabwe'nin Türk yatırımcılara geniş fırsatlar sunduğunu ifade etti.

Panelin ardından Türkiye'nin Harare Büyükelçisi Hidayet Eriş'in katılımıyla Zimbabwe-Türkiye İş Semineri düzenlendi. Seminer kapsamında DEİK heyeti ile Zimbabwe'li firmalar arasında ikili iş görüşmeleri gerçekleştirildi. DEİK tarafından 2017 yılında Güney Afrika'dan gelecek heyet ziyaretleri kapsamında İstanbul ve İzmir'de seminerler ve ikili iş görüşmelerin düzenlenmesi öngörüldü.

Türkiye-Ürdün ekonomik ilişkilerinde 23 yıllık güven tazelendi

Türk iş dünyası temsilcileri için Ürdün, Arap coğrafyasına erişim için yeni kapı olarak görülüyor.

Körfez ülkelerine Türkiye'den ihracat yapmakta zaman zaman sıkıntı yaşayan girişimcilerin Arap ülkelerine, Ürdün üzerinden daha rahat erişebileceği öngörülüyor. Ülkedeki yeni yatırım fırsatlarının ele alındığı, 80'e yakın Türk ve Ürdünlü iş dünyası temsilcisinin katıldığı Türkiye-Ürdün İş Konseyi Ortak Toplantısı, Temmuz ayında İstanbul'da gerçekleştirildi. DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, DEİK/Türkiye-Ürdün İş Konseyi Başkanı Ruhsar Pekcan, Ürdün İşadamları Derneği Başkanı ve Türkiye-Ürdün İş Konseyi Eş Başkanı Hamdi Tabba'nın katılımları ile 25 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul'da ger-

çekleştirilen İş Konseyi Ortak Toplantısı'nda yatırım fırsatları masaya yatırıldı.

23 yıllık iş ilişkisi

DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan, 23 yıldır DEİK'in Ürdün İş-

adamları Derneği ile süregelen Karşı Kanat ilişkisine vurgu yaparak, 142 İş Konseyi ile DEİK'in küresel bir iş organizasyon olduğunu, sadece Ürdün İşadamları Derneği ile geçtiğimiz bir yıl içerisinde üç büyük toplantı gerçekleştiril-

diğini söyledi. Ortak takvimde bu yıl içerisinde planlanan büyük bir toplantı ile yola devam edileceğini ifade eden Başkan Vardan, bu toplantı ile iki ülke iş insanlarının buluşacağını belirtti. DEİK Başkanı Vardan, Ürdün'de Türk firmaları

tarafından müteahhithlik hizmetleri verilebileceğini ve üçüncü ülkelerde de işbirliği yapılabileceğini ifade etti.

DEİK/Türkiye-Ürdün İş Konseyi Başkanı Ruhsar Pekcan, Ürdün'le olan ekonomik ilişkilerin gelişmesini arzu ettiklerini söyledi. 2016 yılında Ürdün'e gerçekleştirilen ziyaretlerde Ürdün'deki yatırım imkanları hakkında geniş bilgi edinildiğini aktaran Pekcan, "Ürdün, Körfez Ülkeleri'ne bir giriş kapısı olarak stratejik bir konuma sahiptir. Ürdün ile ABD, Kanada, Singapur arasındaki STA'larının yanı sıra ülkenin Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesine üyeliği ve AB ile Ortaklık Anlaşması, Ürdün'ü yabancı yatırımlar için ideal hale getiriyor" dedi. Türkiye-Ürdün ekonomik ortaklığını önemse-diklerini belirten Pekcan, "İki ülke arasındaki ortaklık büyüdükçe sa-

dece iki ülkeye değil, aynı zamanda geniş ölçekte de önemli bir olumlu etkisi olacağına inanıyorum" dedi.

Türkiye ile Ürdün arasında Ro-Ro seferleri başlatılacak

Ürdün İşadamları Derneği Başkanı Tabba ise konuşmasında, iki ülke arasındaki yatırım ve ticaret potansiyelinin artması gerektiğine vurgu yaptı. Tabba, Körfez Bölgesi'nde Temmuz ayında yaşanan gelişmelere yönelik Türkiye'nin hamlelerine saygı duyduklarını belirtti ve Türkiye ile ilişkilere önem verdiklerini söyledi. Ürdün'de Türk yatırımcılar için fırsatlara işaret eden Tabba, "Akabe Serbest Ticaret Bölgesi'nde yapılan bazı çalışmalar var. Ürdün ve Türkiye arasında Ro-Ro seferleri başlatılacaktır. Türk yatırımcılar için Ürdün giderek daha cazip olacaktır" dedi.

DEİK 100 ÜLKEYE ZİYARET GERÇEKLEŞTİRDİ

"15 Temmuz DEİK Seferberliği" anı kitabı yayımlandı

15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından DEİK tarafından başlatılan seferberliğin üzerinden geçen bir yılda DEİK İş Konseyleri 100 ülkeyi ziyaret etti, "İşler olması gerektiği gibi devam ediyor" mesajını tüm dünyaya ilettiler. DEİK İletişim Komitesi ve İş Konseylerinin geçtiğimiz bir yılda gerçekleştirdikleri çalışmalar "15 Temmuz DEİK Seferberliği" başlıklı yayında kamuoyuyla paylaşıldı. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından, 21 Temmuz 2016 tarihinde bir araya gelen DEİK İş Konseyi Başkanları, darbe girişimi sonrasında atılması gereken adımları belirlemek üzere görüş alışverişinde

bulunmuş ve 11 maddelik "DEİK Acil Eylem Planı" açıklanmıştı. Plan dahilinde DEİK bünyesinde 'Seferberlik' ilan edilmiş ve İş Konseylerinden, sorumlu oldukları ülkeleri ziyaret etmeleri ve muhataplarıyla Türkiye'de yaşanan gelişmeleri paylaşmaları talep edilmişti. Darbe girişiminin üzerinden geçen bir yılı aşkın süre zarfında DEİK İş Konseyleri, 100 ülkeye ziyaret gerçekleştirdi. DEİK İletişim Komitesi koordinasyonunda gerçekleştirilen ziyaretlere ve DEİK tarafından atılan adımlara ilişkin hazırlanan '15 Temmuz DEİK Seferberliği' anı kitabı yayımlandı.

<http://www.deik.org.tr/seferberlik>

200'ÜN ÜZERİNDE İŞ DÜNYASI TEMSİLCİSİ KATILDI

DEİK ve Albaraka Türk, Bahreyn'deki yatırım fırsatlarını masaya yatırdı

DEİK, 7 Eylül 2017 Bahreyn Ulusal Günü'nde ticaret fırsatları temalı bir toplantı gerçekleştirdi. Toplantıda iki ülke ticareti ve karşılıklı yatırımlarının yanı sıra potansiyel işbirliği alanları masaya yatırıldı. DEİK/Türkiye-Bahreyn İş Konseyi ve Bahreyn merkezli Katılım Bankası Albaraka Türk'ün ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya DEİK/Türkiye-Bahreyn İş Konseyi Başkanı Muhammet Barman, Albaraka Türk Katılım Bankası Genel Müdür Vekili Barış Kösten, Albaraka Planlama Departmanı Başkan Yardımcısı Mohammed Mustapha Khemira ve Bahreyn Ekonomik Kalkınma Ajansı Türkiye Ofisi Direktörü Neşe Seçer katıldı. 200'ün üzerinde iş dünyası temsilcisinin bulunduğu toplantı kapsamında Bahreyn'de yatırımı olan ve önümüzdeki dönemde yatırım yapmayı planlayan Türk şirketleri için yeni iş ve yatırım fırsatları ele alındı. Bahreyn'in uzun vadeli ekonomik kalkınma planlarının ele alındığı toplantıda, Türk şirketleri için ülkedeki yatırım ortamı, kalkınma planları

doğrultusunda hayata geçirilen yapısal reformlar, bankacılık altyapısı ve demografik özellikleri detaylı olarak tartışıldı.

DEİK/Türkiye-Bahreyn İş Konseyi Başkanı Muhammet Uğurcan Barman, Bahreyn'in Türk yatırımcıları ve iş dünyası kuruluşları tarafından bugüne dek yeterince tanınmadığını, Suudi Arabistan, Katar gibi bugüne dek öne çıkmadığını belirtti. İş Konseyi Başkanı Barman, DEİK'in 2006 yılında kurmuş olduğu ikili İş Konseyi ile sadece Bahreyn için değil, pek çok ülkeden gelen yatırımcı için referans noktası

oluşturduklarını belirtti. Barman, 2016 yılında 320 milyon ABD Doları seviyesinde olan ikili dış ticaret hacminin en kısa zamanda 500 milyon ABD Dolarının üzerine çıkarılmasının hedeflendiğini söyledi. 2017 yılında ilk 6 ayda 245 milyon ABD Dolarına ulaşan ticaret hacminin de Bahreyn halkının Türk halkına duyduğu güven ilişkisi ile artmasının beklendiğini belirtti. İş Konseyi Başkanı Barman, Körfez Bölgesi'nde ABD ile STA imzalayan tek ülkenin Bahreyn olduğunu, Bahreyn'de yapılacak bir yatırımın Bahreyn üzerinden diğer Körfez ülkelere

rine de ticaret yapabilmek anlamına geldiğini, hatta ABD üzerinden de gümrüksüz ticaretin mümkün olduğunu vurguladı. Albaraka Türk Genel Müdür Yardımcısı Turgut Simitcioğlu ise, "DEİK üyelerinin ve Albaraka Türk müşterilerinin, Albaraka Bankacılık Grubu'nun MENA Bölgesi'ndeki avantajlardan istifade etmesi için Albaraka Türk olarak her türlü desteğe hazırız" dedi.

Bahreyn petrol dışı sektörlerde büyüyor

Albaraka Planlama Departmanı Birinci Başkan Yardımcısı Dr. Mohammed Mustapha Khemira, Bahreyn'de 2016 yılında yüzde 3 olarak gerçekleşen ekonomik büyümenin 2017 yılı için yüzde 2 olarak öngörüldüğünü belirtti. Ekonomik büyümenin Bahreyn'de petrol dışı sektörlerden kaynaklandığını vurgulayan Khemira, finans hizmetlerinin en büyük sektörü teşkil ettiğini belirtti. Khemira, ulaştırma ve iletişim, inşaat ve tekstil sektörlerinin de yabancı yatırım açısından öne çıktığını belirtti.

Etkinlik Takvimi

Tarih	Etkinlik
19.09.2017	Güney Kore Ülke Günü- İstanbul
20.09.2017	Türkiye-Kanada İş Konseyi Hayvancılık Semineri- Denizli
20.09.2017	ITN Kapsamında Sağlık Hukukunda Yetkili Otoritelerle Toplantı- İstanbul
20.09.2017	Türkiye-Umman İş Konseyi Ortak Yürütme Kurulu Toplantısı- İstanbul
21.09.2017	Çin İş Fırsatları Konferansı- İstanbul
24-27.09.2017	Etiyopya Sağlık Heyeti Ziyareti- Addis Ababa
25.09-02.10.2017	Kamerun-Ekvator Ginesi Ticaret Heyeti
26-29.09.2017	Danimarka Atıktan Enerji-Belediye Başkanları Ziyareti- Kopenhag
26.09.2017	Yeni Büyükelçiler ile Toplantı- Ankara
27-28.09.2017	AB Bakanı Ömer Çelik'in İspanya ziyareti
27-29.09.2017	çerçevesinde Sektör Heyeti ile Toplantı- Madrid DEİK/Türkiye-Avusturya İş Konseyi'nin Viyana Temasları- Viyana
28.09.2017	Malezya Sanayi ve Ticaret Bakanı ile CEO Yuvarlak Masa Toplantısı- İstanbul
29.09-02.10.2017	DEİK/Türkiye-Cibuti İş Konseyi'nin Temasları- Cibuti
29.09.2017	TBCCI 8'inci İş Forumu- İstanbul
01-06.10.2017	DEİK/Türkiye-Gambiya İş Konseyi'nin Gambiya Temasları- Banjul
01-03.10.2017	FIDIC Uluslararası Altyapı Konferansı- Jakarta
03-05.10.2017	Türkiye-Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) KEK 3. Dönem Toplantısı- Pretoria
04-06.10.2017	Asya Kalkınma Bankası Teknik Müşavirlik Heyeti- Manila
06-08.10.2017	Filipinler Teknik Müşavirlik Heyeti- Manila
08-09.10.2017	DEİK/Türkiye-Bahreyn İş Konseyi Ortak Toplantısı- Manama
08-12.10.2017	DEİK-MÜSİAD işbirliğinde Benin ve Fildişi Sahili'ne Özel Sektör Heyeti Ziyareti
10.10.2017	14'üncü Türkiye-Kanada İş Konseyi ve CTBC Ortak Yıllık Konferansı- İstanbul

SON İKİ YIL 6 KAPSAMLI RAPOR YAYINLANDI

DEİK raporları ile yeni pazarlar ve bakış açıları ortaya çıkıyor

DEİK, yurtdışında yatırım hedefleyen, dış ticarete yeni pazarları keşfetmeye hazırlanan Türk iş dünyası temsilcilerine yepyeni yayınlar ile ışık tutuyor, yol gösteriyor. Son iki yıl içerisinde yayınlanan ve İran, Hindistan, Çin, Sahra Altı Afrika, Vietnam ve küresel yurtdışı yatırım eğilimleri detaylı olarak inceleyen raporlar, ülkelerde beklenen süreçte işbirliği fırsatlarını ele alıyor. Ülke bazlı kısa ve orta vadeli ekonomik kalkınma planları çerçevesinde yapılacak yatırımların irdelediği raporların farklı ülkeler için de hazırlanması planlanıyor. Orta Doğu'nun yeni parlayan yıldızı İran'da ambargo sonrası dönemdeki fırsatları araştıran 'Ambargo Sonrası İran Ekonomik ve Ticari Etki Analizi' raporunda İran'ın gerçek potansiyelini ortaya çıkarması beklenen süreçte sektörel bazda çalışmalara ve potansiyel işbirliği alanlarına ilişkin tespitlere yer veriliyor. TİM işbirliği ile hazırlanan raporun Türk iş çevrelerinde geniş yankı uyandırdığı ve ilgi topladığı gözlemleniyor.

'Hindistan Fırsat Analizi' ve 'Asya Yüzyılında Ejder ve Hilal: Türkiye-Çin Ekonomik İlişkilerinin Geliştirilmesi İçin Bir Yol Ha-

ritası' raporlarında ise, Asya'nın devleri Hindistan ve Çin, Türk girişimcinin gözüyle analiz ediliyor. Dünyanın ikinci en büyük ekonomisi Çin ile Türkiye'nin hem ürün hem de sektör bazlı analizlerinin yer aldığı raporda ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesi adına 9 başlık altında rehberlik etmek hedefleniyor; diğer yandan dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisi Hindistan'ın ise, yarattığı pozitif ivmeyle küresel ekonomiyi sağladığı katkı ele alınıyor.

Bir diğer DEİK yayını ise tüm

dünyanın gözünü diktiği Sahra Altı Afrika ve en büyük potansiyeli içeren enerji sektöründe yatırımların kısa ve orta vadede seyrini irdeleyen 'Sahra Altı Afrika Enerji Yatırım Ortamı' yayını olarak karşımıza çıkıyor. Gerçekleştirilen çalıştaylar ve analizler sonucu potansiyel tespit edilen ülkelere dönük teknoloji ve olası hamle önerileri küresel şirketlerden örnek analizleri ile desteklenerek bir yol haritası sunuluyor.

Son iki yıldır Mayıs aylarında yayınlanan 'Yurtdışı Yatırım En-

deksi Raporu' ise, her yıl açıklanan endeks sayesinde dikkatleri üzerinde topluyor. Girişimciler, yurtdışı yatırım kararlarında 2 yıldır DEİK Yurtdışı Yatırım Endeksi'ni baz alıyor. Yatırımların seyredeceği rotayı belirleyen DEİK, öne çıkan pazarları, küresel yatırım trendlerini ve listede alt sıralara gerileyen ülkeleri irdeleyor.

DEİK'in son yayınlarına <http://www.deik.org.tr/bilgi-merkezi-yayinlar> adresinden ulaşabilirsiniz.